

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UPA 2019/pkt.nr.57/ 209

Ulloq 19-03-2019

Mimi Karlsen

Uunga siunnersuut: Imigassaq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx.xxx 2019-imeersoq

Tallimanngornerup arfininngornerullu unnuani kiisalu ullut freerfiusussat nallilerneranni ullaassakkut 05.00-p tungaanut imigassamik sassaaliisalernissaq anguniarlugu Imigassamut inatsimmi § 26-p allanngortinnissaanut siunnersummiq saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. (Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit)

Toqqissumik inuuneqarniaraanni inuuneq aaqqissortariaqarpoq toqqissumik. Ulloq uippakajaarnassanngippat qanoq ingerlatissanerlutigu aaqqissortariaqarparput. Taamaapportaaq meeqqat ilikkaruarsinnaasut toqqissimasut pilersissagutsigit meeqqat takorloorsinaasaannik, suut pilersaarutaanerinik ilisimatinneqassapput, aammalu killeqarnermik ilinniartinneqassallutik. Tassa inunnik isumaginnittut, ilisimasallit siunnersuutigisartagaat taama nipeqartarput.

Uagut aamma inatsisiliortugut taama toqqissisimanermik pilersitsisassaagut inatsisilioraangatta. Inatsisiliuussatta takorloorsinnaasassavaat suna siunertarigipput, qanoq ililluta anguniarneripput, qanorlu sivisutigisumik

tamanna anguniagaq ingerlanneqassanersoq. Taamaalilluta inuiaqatigiinni toqqissumik tatiginartumillu inatsisiliorsinnaasugut tatigineqarsinnaanerussaaq.

Ajoraluartumik ukiut kingulliit uku Naalakkersuinikkut taama ingerlasoqanngilaq. Ukioq siulleq imigassap ersialaartikunnaarnissaa aalajangiuteriarlugu una sunngitsoq aamma ersialaartunngornissaa naalakkersuisut aalajangerpaat. Taava aappaagu suna allangussava?

Inuit Ataqatigiit tulluusimaarutigaarpuit imigassamik atornerluinerup millisarnissaanut WHO-up innersuussataatut iliornitta kingunerimmagu ukioq kingulliup imigassartornerup appariarujussuarsimanera. Killilersuinngikkaluarluta, ersialaartitsiunnaarnerup kingunerisai maanna ersetut, suli ukiut arlaqarnerusut ingerlanerini takussutissamik takorusukkaluarpugut.

Maannali naalakkersuisut inatsisisamik siunnersuuteqarput imigassap assersorneqarnissaa pisariaaruttoq, ersiinnalissasorlu. Tamannalu siunnersuut ilaqtariinermut peqqinnermullu ataatsimiitsitaliamut aammalu inuussutissarsiornermut ataatsimiitsitaliamut ingerlateqqikcumavarput, taakku meeqqat ilaqtariillu atugaannik ilisimasalinnik isumasiuisinnaanngoqqullugit. Aammattaaq niuertut qanoq isumaqarnersut paasiniarneqarnissaat kissaatigalugit inuussutissarsiornermut ataatsimiitsitaliamut ingerlateqqittussanngorlugu.

Inuit Ataqatigiinnit oqaatigeqqissavarput pinaveersaartitsineq inatsisiliornikkuinnaq ingerlanneqartariaqanngimmat, meeqqalli inuusuttuaqqat inersimasullu pitsaasumik peqqinnartunillu sammisassaqartinneriguttaaq pinaveersaartitsineq ingerlanneqassammat. Tamanna ersialaartittuarparput kulturimut, timersornermut allanullu naleqartitanut siunnersuusuiortuartarnitsigut, tamannalu ingerlattuassavarput.

Suniluunniit aaqqivigiumasatsinni aaqqiinialersilluta inatsisiliarisagut kisimiillutik aaqqiisinnaanngillat aamma imigassamut inatsisiliornermi tamanna soorunami atuuppoq. Inatsisiliagulli tassaasussaapput aaqqiivigerusutatsinnut toqqammavissiillutik sinaakkusiisussat. Innuttaasulli aaqqiivigerusutatsinnut peqataasutut piginneqataasutullu misigitinngikkutsigit suleqataatilinngikkutsigillu alloriarfigerusutarput ajornarnerulersarpoq.

Inuttut imminut akisussaafiginitta puigunnginnissaa uummammioriuarnissaalu ilinnut uannullu akisussaaffiliivoq. Siunissarpummi tamatta akisussaaffigaarput pisussaaffiliisoq.

Pinaveersaartitsineq, siusissukkut iliuuseqarneq suliassaqarfiillu akimorlugit sulisinnaassuseqarneq imigassartoriaatsitta ullumerniit pitsaanerulernissaanut aaqqiissutissatta ilagaat.

Immikkoortoq 57, freerfinni ullaassamut nal 5-at tungaanut imerniartarfinni ammatitsisalernissaq itigartipparput, tassa pingaartikkatsigu imerniartarfiutillit oqariartuutigisimammassuk taama sivisutigisumik ammatitsisarusugatik. Imerniartarfiit taama sivisutigisumik ammatitsisarnianngippata naalakkiinnarsinnaanngilagut freerfinni ullaassakkut nal 5-at tungaannut ammatitsinissaannik.

Taamaasilluta immikkoortoq 209 ilaqtariinnermut, aammalu inuussutissarsionermut ataatsimiitsitaliamut suliassanngorlugit innersuuppagut.

Immikkoortoq 57 itigartipparput.